

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BANJALUKA
Broj: 71 0 P 288910 21 Rev
Dana, 28.12.2021. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Gorjane Popadić, kao predsjednika vijeća, Violande Šubarić i Biljane Tomić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja E.K. iz B., kojeg zastupa R.D., advokat iz Zajedničke advokatske kancelarije D. iz B., protiv tuženog B. Z.k. u BiH iz S., kojeg zastupa E.Š., advokat iz S., radi naknade štete, vrijednost spora 62.630,70 KM, odlučujući o reviziji tužitelja protiv presude Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 288910 20 Gž od 07.12.2020. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 28.12.2021. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 288910 18 P od 28.02.2020. godine odbijen je tužbeni zahtjev tužitelja da mu tuženi na ime naknade materijalne štete isplati iznos od 7.630,70 KM, koji se odnosi na štetu na vozilu u iznosu od 2.930,70 KM, na ime auto-dana potrebnih za nabavku i registraciju vozila i dovođenje u upotrebno stanje iznos od 1.100,00 KM, na ime tuđe njege i pomoći iznos prosječne plate od 800,00 KM, sve sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.08.2011. godine do isplate (u ukupnom iznosu od 3.600,00 KM), te na ime naknade nematerijalne štete ukupan iznos od 55.000,00 KM od čega na ime duševnih bolova zbog umanjenja životne aktivnosti iznos od 40.000,00 KM, na ime fizičkih bolova iznos od 8.000,00 KM, na ime pretrpljenog straha iznos od 5.500,00 KM i na ime naruženosti iznos od 1.500,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od presuđenja do isplate, kao i troškove parničnog postupka u iznosu od 6.728,50 KM. Obavezan je tužitelj da tuženom nadoknadi troškove postupka u iznosu od 3.750,00 KM, dok je zahtjev tuženog za naknadu troškova postupka preko dosuđenog iznosa odbijen kao neosnovan.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 288910 20 Gž od 07.12.2020. godine žalba tužitelja je odbijena i potvrđena prvostepena presuda, te je odbijen i njegov zahtjev za naknadu troškova žalbenog postupka u iznosu od 2.535,60 KM.

Blagovremeno izjavljenom revizijom tužitelj pobija drugostepenu presudu zbog povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se drugostepena presuda preinači ili ukine i predmet vrati istom sudu na ponovno suđenje.

Odgovor na reviziju nije podnesen.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora u ovoj parnici je zahtjev tužitelja da mu tuženi nadoknadi nematerijalnu i materijalnu štetu u iznosima navedenim u izreci prvostepene presude, sa pripadajućom zakonskom zateznom kamatom.

Tokom postupka kod prvostepenog suda utvrđeno je slijedeće činjenično stanje: da se dana 06.08.2011. godine, na magistralnom putu B. - P. u mjestu M., dogodila saobraćajna nezgoda u kojoj su učestvovali tužitelj koji je upravljao vozilom D. reg. broj ... i E.M., nastanjen u Nj., koji je upravljao vozilom B. reg. broj ..., osiguranim kod P.D., sa zelenim kartonom koji važi od 18.07.2011. do 01.01.2012. godine; da je u nezgodi više lica zadobilo tjelesne povrede i da su oštećena putnička vozila učesnika u ovoj nezgodi; da je u zapisniku o oštećenju vozila T.o. broj ... od 12.08.2011. godine, konstatovano koji su dijelovi na oštećenom vozilu tužitelja za zamjenu od 1-14, a koji dijelovi su za popravku od rednog broja 1-12; da je vještak medicinske struke Ž.J. u nalazu i mišljenju od 12.11.2019. godine povrede koje je pretrpio tuženi (prelom čašice lijevog kuka, prelom lijeve ilijačne kosti na granici sa sjedalnom kosti, oštećenje lijevog nerva ishiadikusa) kvalifikovao kao teške tjelesne povrede, zbog kojih mu je ugrađena totalna endoproteza lijevog kuka, da je utvrdio intenzitet i dužinu fizičkih bolova i straha koje je trpio tužitelj nakon povrijeđivanja, kao i stepen umanjavanja životne aktivnosti i naruženosti, kao i da mu je bila potrebna tuđa njega i pomoć u trajanju od tri godine nakon povrede i da je liječenje trajalo do 04.03.2014. godine, kada je urađena zadnja kontrola fizijatra; da je vještak mašinske struke J.K. u nalazu i mišljenju od 25.11.2019. godine, naveo da na putničkom motornom vozilu tužitelja marke D. reg. broj ..., broj šasije ..., oznaka ..., ekonomski nije opravdano izvršiti popravku vozila predloživši da se šteta riješi na bazi totalne štete u iznosu od 2.060,30 KM; da je vještak saobraćajne struke N.V. u svom nalazu i mišljenju naveo da je predmetna saobraćajna nezgoda nastala propustom vozača B., koji se sastoji u pokušaju izvođenja radnje preticanja na nedovoljnoj udaljenosti od u susret dolazećeg vozila D., s tim da na strani vozača vozila D. nije našao propuste uzročno vezane za nastanak nezgode, kao ni za mogućnost izbjegavanja iste. Tužitelj je dana 25.07.2018. godine sudu podnio predmetnu tužbu protiv tuženog radi naknade štete.

Polazeći od naprijed utvrđenog činjeničnog stanja prvostepeni sud je zaključio da je osnovan prigovor tuženog da su potraživanja tužitelja zastarjela i da je prijedlog tužitelja za prekid postupka neosnovan, obzirom da je građanska odgovornost šira od krivične odgovornosti, te da tužitelj nije izveo niti jedan materijalni dokaz da je krivični postupak u toku, niti je po nalogu suda dostavio nalaz i mišljenje od oktobra 2018. godine (koji se navodno odnosio na krivični postupak), kao ni dokaz da je tužitelj u krivičnom postupku postavio imovinsko pravni zahtjev, te da nije dokazao prekid zastare, niti je predočio krivičnu presudu o odgovornosti E.M. za predmetnu saobraćajnu nezgodu, zbog čega nema uslova za primjenu dužeg roka zastare potraživanja naknade štete pričinjene krivičnim dijelom, da objektivni rok zastare počinje teći, bez obzira na vrijeme saznanja oštećenika za štetu i za štetnika, računajući od momenta kad je šteta prouzrokovana, pa je odbio tužbeni zahtjev pozivom na odredbe članova 360., 376. i 377. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“ broj 29/78, 39/85 i 57/89 te „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 17/93, 3/96, 39/03 i 74/05, u daljem tekstu: ZOO).

Drugostepeni sud je, odlučujući o žalbi tužitelja prihvatio kao pravilna činjenična utvrđenja i pravni stav prvostepenog suda, te je žalbu odbio i potvrdio prvostepenu presudu.

Osporena odluka je pravilna i zakonita.

Odredbom člana 376. ZOO propisano je da potraživanje naknade prouzrokovane štete zastarjeva za tri godine od kada je oštećenik doznao za štetu i za lice koje je štetu učinilo (stav 1.), a u svakom slučaju ovo potraživanje zastarjeva za pet godina od kad je šteta nastala (stav 2.).

Prema odredbi člana 360. stav 1. ZOO, zastarjelošću prestaje pravo zahtijevati ispunjenja obaveze, a zastarjelost nastupa kada istekne posljednji dan zakonom određenog vremena u okviru kojeg povjerilac nije vršio svoje pravo, ako se onaj, na kome leži obaveza ispunjenja, pozove na zastarjelost.

Odredbom člana 377. stav 1. ZOO, propisano je da kada je šteta prouzrokovana krivičnim djelom, a za krivično gonjenje je predviđen duži rok zastarjelosti, zahtjev za naknadu štete prema odgovornom licu zastarjeva kada istekne vrijeme određeno za zastarjelost krivičnog gonjenja. „Odgovorno lice“ u smislu navedene zakonske odredbe je isključivo neposredni izvršilac krivičnog djela. Slijedom toga, rok iz odredbe člana 377. stav 1. ZOO se primjenjuje samo u slučaju kada je učinilac krivičnog djela, za koga je pravosnažnom osuđujućom presudom utvrđeno da je počinio krivično djelo označen kao tuženi u određenoj parnici.

Tužitelj svoj zahtjev u ovoj parnici temelji na tome da se dana 06.08.2011. godine dogodila saobraćajna nezgoda na putu B. – P. u kojoj je povrijeđen i u kojoj je pretrpio štetu na svom vozilu, a koje je skrivio vozač vozila inostrane registracije sa valjanom međunarodnom ispravom za koje obradu i isplatu štete vrši tuženi. Tokom postupka tužitelj je tvrdio da se protiv vozača vozila sa inostranom registracijom koji je skrivio nezgodu E.M. vodi krivični postupak za predmetnu saobraćajnu nezgodu i predložio prekid parničnog postupka do okončanja tog postupka, a nije izveo niti jedan materijalni dokaz da je krivični postupak u toku, niti je po nalogu suda dostavio nalaz i mišljenje iz krivičnog postupka od oktobra 2018. godine, kao ni dokaz da je tužitelj u krivičnom postupku postavio imovinsko pravni zahtjev, ni krivičnu presudu o odgovornosti E.M. za predmetnu saobraćajnu nezgodu (to je učinio uz žalbu). Tužbu za naknadu štete sudu je podnio 25.07.2018. godine.

Tuženi je osporavao osnov i visinu zahtjeva tužitelja, a istakao je i prigovor zastare potraživanja, tvrdeći da je zastarjelost nastupila jer se štetni događaj desio 06.08.2011. godine, a tužba je sudu podnesena 25.07.2018. godine, po proteku i objektivnog roka od 5 godina za naknadu štete u smislu odredbe člana 376. ZOO. Tužitelj je, nasuprot tome, smatrao da se na zastarjelost predmetnog potraživanja treba primijeniti rok iz odredbe člana 377. ZOO.

U konkretnom slučaju odgovornost tuženog kao pravnog lica, zasnovana je na odgovornosti po osnovu ugovora o obaveznom osiguranju od odgovornosti, tj. na odgovornosti za drugog, a ne na njegovoj direktnoj odgovornosti kao izvršioca krivičnog djela, u smislu odredbe člana 154. stav 1. ZOO.

Slijedom toga, nije bilo mjesta primjeni odredbe člana 377. ZOO, pa se neosnovano revizijom tužitelja ukazuje na pogrešnu primjenu materijalnog prava u pogledu ocjene nižestepениh sudova o zastarjelosti njegovih potraživanja, jer se odredba člana 376. ZOO ima primijeniti uvijek kada nisu ispunjene pretpostavke za primjenu roka iz člana 377. ZOO, kako su i u ovom slučaju pravilno učinili nižestepени sudovi.

Stoga, računajući zastarni rok od 06.08.2011. godine, proizlazi da je do podnošenja tužbe 25.07.2018. godine sudu protekao rok zastarjelosti iz člana 376. ZOO, kako subjektivni rok od tri godine od saznanja za štetu i za lice koje je štetu učinilo, tako i objektivni rok zastarjelosti od pet godina od kad je šteta nastala, slijedom čega je potraživanje tužitelja zastarjelo, te je pravilnom primjenom materijalnog prava tužbeni zahtjev tužitelja pravilno odbijen.

Pozivanje revidenta na dokumente koje nije izveo kao dokaz tokom postupka (odluka tuženog ... od 21.05.2015. godine, rješenje Okružnog suda Banjaluka od 06.07.2017. godine, imovinsko pravni zahtjev od 03.03.2015. godine i potvrda o prijemu dokumenta od 25.07.2018. godine), niti je pružio dokaz da ih bez svoje krivice nije mogao predložiti tokom prvostepenog postupka, nisu od značaja za presuđenje u ovoj pravnoj stvari.

Imajući u vidu naprijed navedeno neosnovana je i reviziorna tvrdnja da je za presuđenje u ovoj pravnoj stvari relevantna činjenica da se protiv osiguranika tuženog vodi krivični postupak.

Kod takvog stanja stvari, drugostepeni sud je, suprotno tvrdnji revidenta, pravilno zaključio da tužitelj izvedenim dokazima nije dokazao osnovanost tužbenog zahtjeva, pa su neosnovani svi revizijski navodi da je prilikom donošenja pobijane odluke pogrešno primijenjeno materijalno pravo.

Razloge nižestepeni sudova za odluku o tužbenom zahtjevu, u potpunosti kao pravilne prihvata i ovaj sud, pa su neosnovani i ostali revizijski navodi kojima se osporava pravilnost drugostepene presude.

Imajući u vidu naprijed navedeno neosnovano je pozivanje revidenata da je pobijana odluka zahvaćena povredama odredaba parničnog postupka iz članova 8. i 191. stav 4. do 194. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13, u daljem tekstu: ZPP) koje bi bile od uticaja na njenu pravilnost i zakonitost.

Iz navedenih razloga odlučeno je kao u izreci na osnovu odredbe člana 248. ZPP.

Predsjednik vijeća
Gorjana Popadić

Za tačnost otpavka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić